

DIRVA

Nr. 62

Gegužės-May 27, 1960

Cleveland, Ohio

EISENHOWERIS: "Mes tęsime bandymus tartis su sovietais"

Prez. Eisenhoweris, per radiją ir televiziją kalbėdamas į JAV gyventojus, pareiškė, kad, nepaisant viršūnių konferencijos subyrėjimo, "mes turime tęsti bandymus tartis su sovietais". Jungtinės Valstybės turinčios aiškiai pabrėžti, kad tas kelias tebesas atviras, jei sovietai norėtų jį naudoti. JAV sieks išsaugoti ir didinti progresą, kuris buvo pasiektas atominio bandymų ir nusiginklavimo derybose.

Gindamas U-2 skraidymų tęsimą iki viršūnių konferencijos, prez. Eisenhoweris pabrėžė, kad "nėra laiko budrumui mažinti".

Trumpai iš viso pasaulio

• Jungt. Tautų Saugumo Taryboje 9 iš 11 narių pasisakė prieš sovietinį skundą, kuriuo reikalaujama JAV pasmerkti už žvalgybinio lėktuvo, įskridusio Sovietijon, "agresiją". Sovietai pareiškė, kad nieko nelaimėje Saugumo Taryboje, jie skundą pakartosia Jungtinių Tautų plenumui.

• Kuha pradėjo radijo kampaniją, kuria siekiama Pietų Amerikos kraštuose apginti Kubos revoliuciją ir pulti "jankių imperializmą".

• Čilėje kasdieną vyksta nauji žemės drebėjimai ir potvyniai. Tikima, kad juose jau žuvo per 5,000 asmenų. Pastogės netekusių čiliečių skaičius galys siekti 200,000.

• Komunistinė Kinija, kaip pareiškė JAV gynybos viršininkas Taivano ruože, šiuo metu sudaranti didesnę grėsmę Laosui, kaip tautinės Kinijos tebe laikomoms Quemoy ir Matsu saloms. Komunistinė Kinija tęsia kaltinimus prieš JAV, kad toji "didinanti įtampą" Taivano įlankoje.

• Japonijoje tebevyksta milžiniško masto demonstracijos prieš vyriausybę. Demonstrantai, nešini raudonomis vėliavomis, reikalauja "dvigubos Kishi ir lkes savivadybės".

Jungtinės Valstybės pasiūlydamos iš Pearl Harbouro, kad "net pačios derybos gali būti naudojamos nuslėpti netikėto užpuolimo pasirošimams".

Chruščiovas, kaip jis pats pasisakė, seniai žinojęs apie U-2 skraidymus, kurie tęsėsi ketverius metus. "Atrodo, kad sovietų delegacija, dar prieš išvykdamas iš Maskvos, buvo nusprendusi atšaukti mano kelionę, nes nesitikėjo laimėjimų iš viršūnių konferencijos".

Kalbėdamas apie U-2 incidentą, prez. Eisenhoweris pareiškė, kad pirmasis pranešimas buvęs "maskuojamasis", ir, tik gavus žinių, kad pilotas patekęs belaisvėn, paskelbtas prisipažinimas.

U-2 skraidymai buvę sustabdyti, prieš prezidentui

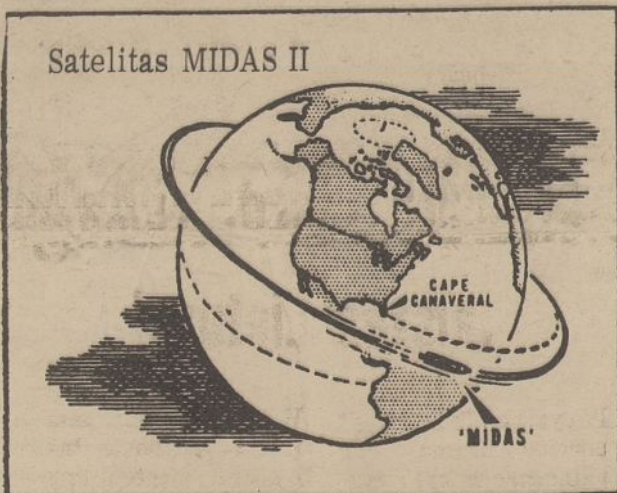
išskrendant į Paryžių, tačiau to neskelbta, nes jis norėjęs tai pats pranešti viršūnių konferencijoje, atnaujinant "atvirų padangių" pasiūlymą.

Prezidentas stipriai gynė skraidymus virš Sovietijos ir pabrėžė, kad jie atnešę "pažymėtinų" rezultatų.

Jis siūlė Jungtinėms Tautoms perimti tarptautinę oro žvalgybą ir pažadėjo perduoti U-2 lėktuvus bei kitas reikalingas priemones. Jo žodžiais, JAV tikslas esąs "atvirų bendruomenių" pasaulis.

Ketvirtadienio rytą prezidentas svarstė tolimesnės JAV strategijos planus su vadovaujančiais abiejų partijų kongreso lyderiais. Pasitarime dalyvavo eilė užsienių politikos ir ginkluotųjų pajėgų komitetų narių.

Satelitas raketoms sekti

JAV karo aviacija cėkmingai išsiuntė į erdvę 5,000 svarų bandomąjį satelitą MIDAS II, kurio tikslas perduoti ankstyvą įspėjimą apie priešo raketas, kad lengviau apsisaugojus nuo netikėto priešo užpuolimo.

Jis skrieja aplinkui žemę pusiaujo zonoje, iš komunistinių kraštų perskridamas tik pietinę Kiniją. Jis buvęs numatytas išvesti erdvėn dar prieš viršūnių konferenciją, tačiau vėliau, kilus U-2 lėktuvo incidentui, projektas buvo laikinai atidėtas.

Midas II apskrieja žemę per 93 su puse minutės 300

— 316 mylių aukštyje. Jis veiksias apie 3-4 savaites, kol išsiaiškos baterijos, o vėliau išsilaikysias erdvėje dar apie trejetą metų.

Karo aviacijos specialistai sako, kad Midas sistema būsiąs galutinai išstobulinta tik 1963 metais. Bet tikima, kad dabar erdvėn išsviestasis modelis turėsias didelės reikšmės Jungtinėse Tautose, kai JAV pasiūlys "atvirų padangių" sutartį netikėtam priešo užpuolimui išvengti.

Midas pagalba pranešimą apie išsautą priešo raketa būsią galima gauti pusę valandos anksčiau, negu ligi šiol turimomis priemonėmis.

Nepriklausomybės metais Lietuvoje buvome įgyvendinę gražią tradiciją, įvairių iškilmių proga prie žuvusiųjų paminklo, Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje, pagerbti žuvusius kovotojus. Dabar, Memorial Dienoje, gerbdami už Ameriką žuvusius kovotojus, galėtume tuo pačiu prisiminti ir už Lietuvos laisvę žuvusius savanorius, partizanus, karius. Nuotraukoje vienas iš tokių iškilmių momentų nepriklausomybės laikais Kaune, dedant vainiką prie žuvusiųjų paminklo.

V. Augustino nuotrauka

SOVIETŲ LĖKTUVAI ŠNIPINĖJA ARTIMUOSIUS RYTUS IR AFRIKĄ...

Iškilus triukšmui dėl amerikiečių žvalgybinio lėktuvo U-2 numušimo ties Sverdlovsk, Izraelio dienraštis Maariv paskelbė pranešimą apie panašaus pobūdžio sovietų skraidymus virš Artimųjų Rytų. Mažiausiai kartą per mėnesį, o tarptautinių įtampų laikotarpiais ir dažniau, sovietų žvalgybiniai lėktuvai per skrenda visų Artimųjų Rytų valstybių.

Toki žvalgybiniai skraidymai

pirmą kartą pastebėti 1956 metais, tuoj po Sinajaus mūšių. Jie suintensyvėjo 1958 metais, Irako perversmo metu, ir nuo tada vyksta reguliariai kas 20-26 dienas.

Tam reikalui naudojamos mašinos yra specialios konstrukcijos sprausminiai lėktuvai. Jie gali skristi 20 km aukšty, (amerikinis U-2 pasiekia 25 km, aukštį), kur joks naikintuvas jų negali pasiekti. Sovietų mašinos

esančios neginkluotos ir aprūpintos vien tik foto kameromis, elektroniniais ir radaro aparatais.

Paprastai vienu metu iš Kaspijos pajūryje esančių aerodromų pakyla dvi mašinos. Viena iš Krasnovodsko bazės skrenda per Iraną, Bahreiną, Saudi Arabiją, Adeną, Etiopiją, ir Sudaną ir grįžta per Egiptą, Kiprą, Anatoliją ir Dardanelus į tūlą aerodromą Rumunijoje.

Antroji pakyla netoli krasnodaro, skrenda per rytinę Turkijos pusę, per Viduržemio jūrą tarp Alepo ir Libijos ir grįžta Rumunijos aerodroman per Kretą ir Graikiją. Abu kursai apima svarbiausius civilinius ir karinius aerodromus, laivyno bazes, uostus ir strateginius įrangimus Persijos įlankoje bei Egėjo jūroje.

Ligšiol nė viena Art. Rytų valstybė nepareiškė Maskvai protesto dėl teritorijos pažeidimų, nes negalėjo sugriebti corpus delicti (kaltės įrodymo daikto). Greičiau už garsą kiamas tai sovietų žvalgybos mašiną numušti ir sugauti gyvą jos pilotą, kaip tai pasisekė sovietams su kapitonu Powers, nėra galimybės pareikšti efektingą protestą. Greičiau už garsą kiamas tai kinys. Jokia Art. Rytų valstybė neturi stratosferinių naikintuvų. Niekas, net JAV šeštasis laivynas arba amerikiečių bazės minėtuose rajonuose, neturi raketų, kurios tokiame aukštyje būtų taiklios.

Orinė žvalgyba Artimuosiuose Rytuose sovietams labai palengvina perskrendamų kraštų dydis, matuojant už garsą greičiau skrendančių lėktuvų greičiu. Turkiją arba Iraną perskristi tokia mašina tereikia tik 20 minučių. Kol radaru nustatomas jos kursas, išaiškinama, kad tai necivilinė mašina arba paklydęs kaimyninės valstybės lėktuvas, sovietų žvalgybinis jau būna atsidūręs už valstybės sienų.

Orinei žvalgybai papildyti sovietai rytinėje Viduržemio jūros dalyje laiko visą špionažo laivyną, kurio atskiri vienetai yra vaizduojami tanklaiviais, transporto ir aprūpinimo laivais, Turkijos, Graikijos ir Egėjo salų srityje agentų centrinė yra perstatytas transportais. Jis laikas nuo laiko keičia savo spalvą ir vardus. Likimo ironija panoro, kad tas šnipinėjimo laivas kurį laiką buvo prisidengęs "Sverdlovsko" vardu. Jis fotografuoja visus sutinkamus karo laivus, pakrantes ir uostus, radijo trukdomaisiais aparatais kldudo ryšį tarp NATO atamos punktų rytinėje Viduržemio jūroje ir seka radaru stotis. Sovietinis tanklaivis toje pačioje srityje matuoja jūros sroves, vandens temperatūrą ir gilumą. Labai galimas dalykas, kad jis su žymi pozicijas, iš kurių sovietiniai povandeniniai laivai galėtų iššauti raketas į NATO atsparos punktus. (tp)

Šveicarų spauda reikalauja laisvės Lietuvai

Kai Paryžiaus "viršūnių" konferencijos likimas dar nebuvo žinomas ir kai spaudoje buvo svarstomi klausimai, kurie turėjo figūruoti konferencijos darbų tvarkoje, visoje eilėje šveicarijos laikraščių buvo primintas Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių likimas.

Vadovaujamas šveicarų dienraštis "Neue Zuercher Zeitung" paskelbė ilgą pranešimą apie būklę sovietų Lietuvoje. Jame pastebima, kad Maskva užėmė Lietuvą raudonosios armijos pagalba, pasinaudodama samokslu tarp Stalino ir Hitlerio antrojo pasaulinio karo pradžioje. Netenka abejoti, kad didelė gyventojų dauguma atmeta smurtu primestą bolševikinį režimą. Lietuvoje, kaip ir kituose Pabaltijo kraštuose, vykdoma beato dairinė rusifikacija. Kiekvienas pasipriešinimas prieš rusiškumą brukimą apšaukiamas kiršinimu prieš "didžiąją rusų tautą" ir tuojau pat susilaukia atpildo, ką parodė atstatymas iš pareigų Vilniaus universiteto rektoriaus Bulavo ir Vilniaus pedagoginio instituto vicedirektoriaus Laužiko.

"Neue Zuercher Zeitung" reikalaujama, kad taip pat Pabaltijo tautoms būtų suteikta laisvo apsisprendimo teisė. Pabaltijo problema tol liks neišspręsta, kol pabaltiečiai negalės laisvai pareikšti savo valios. Pasaulis laukia naujo Woodrow

Wilsono, kuris padėtų Europos tautoms išsikvoti laisvo apsisprendimo teisę.

Be kitų, taip pat prancūziškai kalbančios šveicarijos laikraščiai paskelbė pranešimus, kuriuose reikalaujama laisvo apsisprendimo lietuvių tautai. Pranešimuose nurodoma, kad Lietuvos diplomatiniai atstovai ir visuomeninės organizacijos užsienyje įteikė vakarų demokratinė valstybių vyriausybėms protestus prieš sovietinę okupaciją Lietuvoje.

PABALTIO LAISVĖS TARYBOS PIRMININKAS Į EUROPA

Laisvojo pasaulio sąžinei dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos padėties sujudinti ir sovietų propagandai prieš Baltijos valstybių nepriklausomybę kelią užkirsti New Yorke susidariusi Pabaltijo Laisvės Taryba siekia ateinančių birželį sukeliant kojų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių, latvių, estų vieningą plataus masto akciją. Tuo tikslu Tarybos pirmininkas V. Sidzikauskas Londone tarsis su Pabaltijos valstybių diplomatais ir lietuvių bendruomenės atstovais. Iš Londono aplankys Prancūzijos ir Vokietijos lietuvių, latvių, estus.

Tuo pačiu metu V. Sidzikauskas kaip Lietuvos Delegacijos Pavergtųjų Seime pirmininkas ir kaip to Seimo vicepirmininkas gegužės 27-28 dienomis Londone dalyvaus Pavergtųjų Seimo atstovų bendrame pasitarime su V. Europos politikais.

KAIRĖJE: Bostone, Tautinės Sąjungos namuose įvykusio Laisvės Varpo paskutiniojo narių sprendėjų susirinkimo prezidiumas: J. Arlauskas, P. Viščinis, J. Dvareckas ir Br. Strikaitis, P. Pliksnio nuotrauka

Iš pasaulinės politikos užkulisių

PASKUTINĖ "INDIANAPOLIO" KELIONĖ

Paskutinis Potsdamo konferencijos posėdis įvyko 1945 rugpjūčio 1. Jame buvo tik pasirašyti protokolai ir komunikacijos spaudai.

Anglai jau rugpjūčio 2 išvyksta į Londoną. Tą pačią dieną iš Gatowo išskrenda ir JAV prezidentas, Plymoutho uoste jo laukia kreiseris "Augusta". Rugpjūčio 3 Trumanas telegrafuoja savo žmonai:

"Vakar po pietų išvykau iš Plymoutho ir dabar, esant gražiam orui ir ramiam vandenynui, esu toli Atlante. Rytoj pranešiu tau atvykimo dieną. -- Harry."

Ant rašomojo stalo admiralo kajutėje, kuri dabar paskirta prez. Trumanui, vis didėja krūvos telegramų ir dokumentų. Net valgio metu neatsipalaiduojama nuo politinių diskusijų. Tik vienos temos rūpestingai vengiama: karo su Japonija tęsimo.

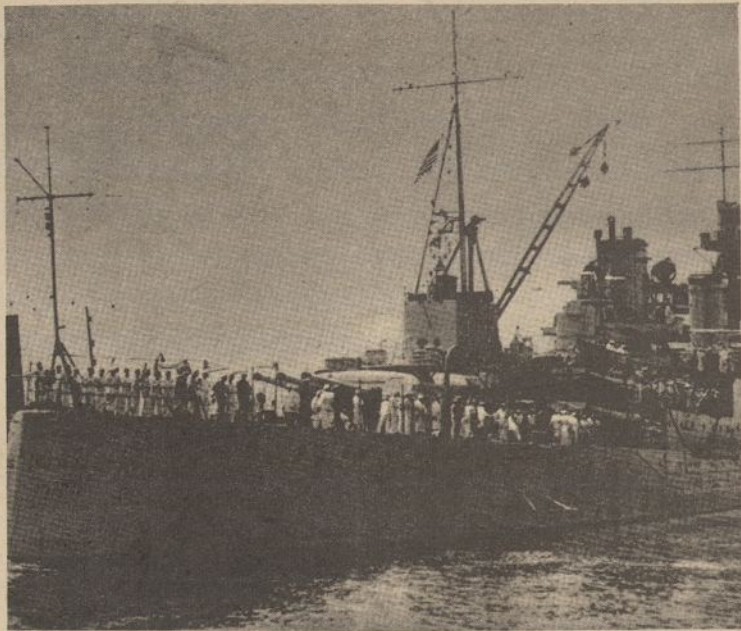
Trumanas žino, kad šiomis dienomis turės būti sprogdinamas antroji atominė bomba, tačiau ši kartą ne Alamagordo dykumoje, o virš Japonijos. Ji kris į vieną iš keturių miestų.

Pasiruošimai bombai išmesti yra visiškai slapti. Net ne visi amerikiečių delegacijos nariai žino, kad JAV strateginės aviacijos viršininkui, generolui Carl Spaatz, jau liepos 24 duotas įsakymas bombą, atsižvelgiant į oro sąlygas, išmesti po 1945 rugpjūčio 3.

"Indianapolis", JAV kreiseris, iš San Francisco uosto išplaukė liepos vidury, tuoj po pirmojo bombos išbandymo Alamagorde. Stipriame laivo triume stovi slaptinga medinė dėžė. Tik trys iš 1196 laivo įgulos vyrų žino, kad laivas gabena "konservuotą pragarą"--atominę bombą. Ji, tarp kita ko, dar nėra paruošta sproginimui.

"Aktyvioji medžiaga", kuri turi išsprogdinti "Indianapolio" gabe-

namą bombą, iš Los Alamos fabrikos Sangre-de-Christo (Kris-taus kraujo) kalnuose buvo išgabenta tik liepos 26. Iš ten ji buvo nuskraidinta į Santa Fe, N. Mex., vėliau į Sacramento, Cal. Ten mirtingą krūvį perėmė kiti bombonešiai, kurie nugabeno ji

"Pragarą ant denio" gabeno sunkusis amerikiečių kreiseris "Indianapolis" paskutinėje savo kelionėje per vandenyną. Nugabėjęs atominę bombą į Ramiojo vandenyno salą Tinianą, jis po trijų dienų buvo japonų torpeduotas ir paskandintas.

į Tinianą Marianos salų grupėje, Ramiajame vandenyne.

"Indianapolis" paliko paslaptį dėžę Tiniane. Jis pasuko į jūrą ir nuplaukė Filipinų kryptimi. Po trijų dienų, dvidešimt penkiomis minutėmis prieš bombonešiams pakylant iš Sacramento į Tinianą, kreiserį torpeduoja japonų povandeninis laivas, ir jis paskęsta.

Tiniano sala prieš karą buvo vokiečių administruojama. Ją užėmė amerikiečiai tuoj pat įrengė didžiausią pasaulyje aerodromą su 6 takais po 3 km ilgio. Iš

čia kyla sunkieji bombonešiai Japonijai bombarduoti.

Tiniano salos viduryje yra antra "sala"--spygliuota viela ir sargybų grandinėmis apsuptas rezervatas: Ten gyvena "ilgaplaukiai". Taip tuos civilius vadinama saloje stovį kareiviai.

Dvidešimt vienoje palyginti patogiame įrengtoje palapinėje žinomi mokslininkai iš Los Alamos "atominio miesto" ruošiasi didžiausiam savo gyvenimo įvykiui.

Tam specialistų rezervatui vadovauja profesorius Norman Ramsey. Nors ir atskirtas nuo salos karinės įgulos, kuri sudaro apie 2000 karių, profesorius telefonu ir radijo siųstuvais palaiko ryšį su visu pasauliu.

Japonams atmetus iš Potsdamo išsiųstą ultimatumą, "ilgaplaukiai" žino, kad "Trinity" projektas bus tęsiamas. "Trinity" slaptąžodžiu buvo 1945 liepos 15 pradėtas didžiausias mokslinis bandymas--pirmosios bandomosios atominės bombos sprogdinimas Naujosios Meksikos dykumoje. Dabar turės būti sprogd-

dinama antroji šios keistos "Trejybės" bomba.

Ji yra vadinama "Thin Man" (liesasis vyras), o trečioji bomba turi vardą "Fat Man" (riebusis vyras). Daugiau "Trejybės" bombų amerikiečiai neturi, nors jie nuduoda, tartum turėtų tuzinus tų pragariškųjų bombų.

Jungtinėse Valstybėse yra šeštadienis, rugpjūčio 4, bet Marianų salų grupėje, anapus datos ribos, kertančios Ramųjį vandenyną, jau skaitoma rugpjūčio 5, sekmadienis.

Iš vienos "atominio rezervato" palapinės Tiniane pasigirsta religiniai himnai--per radiją perduodamos sekmadieninės pamaldos.

Vienas "ilgaplaukių" pasveikina kolegą, taip pat pribudintą rytmetinės muzikos ir tuo pat metu išeinantį iš savo palapinės. Tačiau jo "geras rytas" nėra labai draugiškai priimamas. Stovyklos uždarumas veikia žmonių nervus.

--Kas gi gali būti gerą šį rytą?--atkerta užkalbintasis.

Ir profesorius Ramsey nervingai pašoka, kai šalia jo lovos suskamba telefonas. Piktai griebia ragelį ir atsiliepia.

--Tuoj išgirsite meteorologinės tarybos pranešimą,--pasigirsta balsas ragelyje.

Profesorius tuoj įtempia dėmesį, nes, jei oro spėjimas perduodamas telefonu iš Guamo, už 300 km esančios salos, tai jis turi būti reikšmingas.

--Vyriausiam štabe tikima, kad sąlygos žygiui yra palankios,--sako pranešėjas.--Oras turėtų nesikeisti ilgesnį laiką.

Ramsey pašoka iš lovos ir skubiai apsiirengia. Po kelių minučių prasideda pasiruošimai bombai sumontuoti ir užtaisyti, už ką yra atsakingas kapitonas William Parsons, marinų specialistas artilerijos klausimams. Jau tą pačią popietę bomba kabo viename B-29, kuris paskirtas ją išmesti. Mašiną vairuos pulk. Tibetts. Jis yra jai davęs savo motinos vardą "Enola Gay".

Prieš 10 valandą vakaro surenkamos įgulos 6 bombonešių, kurie turi dalyvauti žygyje. Paprastai įsakymų priėmimo salėje mėgstama juokauti, tačiau ši kartą visi nepaprastai rimti nes žino, kad atėjo ilgai lauktoji "diena X".

(Bus daugiau)

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

J. & E. FABRICATING CO.

CUSTOM BUILT FORMICA SINK
TOPS and BAR TOPS

1970 East 84th St. SW 1-2711

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

CANADA DRY
GINGER ALE

EX 1-8800

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ
THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

IMPERIAL - CHRYSLER - PLYMOUTH
VALIANT - SIMCAS AND DODGE

TRUCK DEALER
JALOVEC MOTORS, INC.

2223 Superior Ave.
MA 1-0353

CLEVELANDS LEADING DOWNTOWN DEALER

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

GRABLER MFG.
COMPANY

6565 BROADWAY

Michigan 1-9260

LEGENDARINIS LĖKTUVAS U-2

Paskutiniame Aviation Week žurnalo numeryje aiškinama, kodėl JAV vyriausybė iš karto paskelbė "netikrą" pranešimą apie U-2 lėktuvo nelaimę.

Gegužės 1, kai Francis G. Powers iskrido Sovietijon iš Pakistano, rytiniame Turkijos pasienyje, Van ežero rajone, skraidė kitas U-2 lėktuvas, atlikdamas meteorologinių stebėjimų misiją. Gegužės 3 Washingtono buvo iš Adano bazės Turkijoje gautas pranešimas, kad tas lėktuvas yra dingęs, ir jo pilotas turėjęs sunkumų su deguonies sistema.

Tuo būdu, kai Chruščiovas paskelbė apie U-2 numušimą, čia teturėtas tik tas pranešimas, ir tikėta, kad lėktuvas, pilotui netekus sąmonės, bus, falsifikuotiems signalams veikiant automatinį pilotą, įvilietas į Sovietijos teritoriją. Tai buvo ir paskelbta. Tik Chruščiovui paskelbus pilotą F.G. Powers pavardę, paaiškėjusi tikrovė, ir tada buvęs paskelbtas antrasis pranešimas.

U-2 faktiškai yra sklaidytuvai su reikalingu iškilti sprausminiui motoru, normaliai skrenda be motoro 80,000 ir daugiau pėdų aukšty, ir jų kiekvienas būdavo aprūpintas 15 foto kamerų, galinčių daryti nuotraukas infraraudonų spindulių principu. Tos kameros galėdavo pro migla ir tamsą smulkiai "fotografuoti" aerodromus, uostus, fabrikus, kelius ir visa kita, kas duoda daugiau šilumos, negu aplinka, iš 14 mylių aukščio.

Lėktuvai kurių JAV turėjusi apie 25, nuo 1956 metų vykdavo reguliarius Sovietijos perskridimus kas mėnesį--iš viso tokių misijų atlikta per 50. Kaip CIA šefas Allan Dulles slaptaime kongreso lyderių posėdyje pareiškęs, tik šių lėktuvų pagalba buvusios surastos sovietų tarpkontinentinių raketų ba-

zės, kurių ten esama per 100.

Pirmoji žinia apie U-2 egzistavimą pasaulin prasiveržė 1957 metų pabaigoje, kai vienas toks lėktuvas buvo priverstas nusileisti Japonijoje, viename civiliniame aerodrome už 40 mylių nuo Tokijo. Tik po 15 minučių, atskridus JAV laivyno helikopterui, atsidarė jo kabinos dangtis ir pasirodė pistoletu ginkluotas civilis, kuris pasakė "aš esu tvarkoje" ir perėjo į helikopterį. Netrukus atsiradę civiliai amerikiečiai nuvaikė nuo lėktuvo japonus, bet jų tarpe buvo aviacijos specialistas Sekigava, kuris savo redaguojamame laikraštyje "Oro žvilgsniai" jį aprašė.

Sovietai taip pat žinojo apie tuos lėktuvus ir net nekartą bandė juos numušti, bet nepajėgė. Normaliai skrendąs 80,000 pėdų aukštyje toks lėktuvas nėra pasiekiamas nei naikintuvų, nei jokių kitų ginklų. Sakoma, kad U-2 pilotai yra nufotografavę, kaip sovietiniai MIGai raketomis bandę juos numušti ir nepasisekė. Vienas U-2 buvęs kludytas priešlėktuvinės patrankos, kai jis, nusileidęs žemyn, fotografavo Maskvą, bet jis po to dar pajėgęs grįžti į Vakary Vokietiją.

Ši kartą Powers buvęs kludytas tik 37,000 pėdų aukšty, kai po fotografavimo bandęs užvesti motorą ir pakilti aukšty. Jis buvęs pastebėtas ties Kijevu, už 340 mylių nuo Maskvos, bet dėl motoro gedimo grįždamas, buvęs numuštas ties Sverdlovsku. Jis turėjęs filtrus radioaktyvioms dulkėms rinkti, tuo būdu galėjo sekti atominis sprogdinimus. Piloto Powers prisipažinimas, kaip manoma, buvęs išgautas, uždavus jam specialų vaistą.

Yra sakoma, kad šis lėktuvas yra buvusi viena iš sėkmingiausių priemonių visų žvalgybų istorijoje.

Draugas Don Camillo

Giovanni Guareschi

MANO PARTIJA VADINOSI SONIA

Paskui jis staiga atsiminė, atsisistojo plačiai iššergtomis kojomis priešais Don Camillo ir pagrūmojo pirštu jo panosėje: --Tamsta, -- šnypstė jis. -- Tamsta taip siauti, kad aš grįšiu namo su širdies priepuoliu. Jis neteko kvapo ir susmuko ant lovos. Jis buvo praradęs visą veržlumą ir kalbėjo pavargusiu balsu:

--Tamsta mane privertei. Tamsta mane įvėlei į tą blaivią istoriją, iš kurios juoktųsi visa Italija, jei sužinotų. Tiesiog neįtikėtina, ką aš pergyvenau nuo tos dienos, kai tamsta susitikau Romos tramvajuje. Kiekvieną kartą, kai tik pražioji savo burną, mano širdis sustoja. Ką valgau--viskas erzina skrandį. Naktimis kenčiu slogučius; kiekvieną rytą pabundu, kaip sulaužytas.

Don Camillo dar niekada nebuvo matęs Peppone tokiame būklėje. Jis niekada net negalėjo įsivaizduoti tokio Peppone bėjeigiskumo. Jam tikrai nuoširdžiai vargšo pagalio.

--Dievas yra mano liudininkas, kad aš niekada nenorėjau tamsta padaryti ką blogo, --sušuko jis.

--Bet kodėl mane privertei įsivelti į tą karnevalą? Geležinės uždangos jau nebėra. Tamsta pats matei tą daugybę svetimišalių iš visų kraštų. Ar negalėjai ir tamsta Rusijon atvykti, kaip turistai? Mielai būčiau tamstai davęs pinigų, ir tai man būtų buvę pigiau, negu toji mulkio rolė, kurią dabar turiu vaidinti.

Don Camillo papurtė galvą. --Ne. Man nerūpėjo Sovietiją pamatyti turistu akimis. Aš norėjau ją matyti Jūsų akimis, JŲSŲ akimis! Yra skirtumas, kai operą žiūri iš parterio arba ložės ir kai stovi choristų tarpe. Drauge: jeigu tu nesį savo smegenų perleides partijai, ko iš tavęs kaip senatoriaus reikalaujama, tai vis dėlto gali žiū-

rėti, kad mane stūmė garbingos priežastys, o ne pikta valia.

Peppone atsisistojo ir prisiartinėjo prie suolo, ant kurio gulėjo jo portfelis, bet netrukus atitraukė ranką, vėl grįžo prie savo lovos ir sukrito joje.

--Tamsta paėmė net mano konjaką! --kalbėjo jis su karčiu nusivylimu. --Kodėl tamsta įpadovanojai draugui Oregovui? Ką tikėjaisi tuo laimėsias?

--Nieko, --prisipažino Don Camillo. --Tuo aš net pralaimėjau, nes dabar turiu tau savąjį atiduoti.

Seno konjako bonka iškilo iš Don Camillo portfelio. Peppone, įsivertęs padorų jo stiklą, pasijuto žymiai geriau.

--Na? --paklausė Don Camillo, vėl parodydamas jam abu popieriaus lakštus. --Ką tu su jais darysi?

--Visiškai nieko --atkiarto Peppone. --Aš nieko nežinau ir nenoriu nieko žinoti.

Don Camillo išėjo į koridorių. Draugą Gibetti jis rado jo kambarielyje. Jis pasakė jam be ilgo įvado:

--Draugas Scamoggia turi tau blogą žinią. Jis neturėjo drąsos pats tai pasakyti ir prašė mane. Lovoje gulėjęs Gibetti pašoko ant kojų.

--Užmiršk tą merginą, --pasakė jam Don Camillo. --Ji yra ištekėjusi ir turi penkis vaikus.

--Jokių būdų! --sušuko Gibetti.

--Drauge, ar tu moki rusiškai?

--Ne.

--Bet kaip tu galėjai su mergina susikalbėti?

--Mes supratome vienas kitą ir be žodžių.

--Ar tu jai nerašei laiškų?

--Aš žinojau, kaip parašyti jos pavardę ir adresą, paskui pasiprašiau parodomas, kaip rusiškai parašyti: "Aš galvoju apie tave. Aš grįšiu. Atsakyk man."

Ji žinojo, kur aš gyvenu.

Don Camillo iš kišenės ištraukė mašinėlę prirašytą lapą.

--Tai yra oficialus prane-

šimas, kurį šiandien gavome--pareiškė jis. --Duok jį išversti, ir viskas tau bus patvirtinta. Gibetti paskubomis peržvelgė tas kelias eilutes.

--Čia yra jos pavardė, ir kaimas teisingai nurodytas, --sušuko jis.

--Ir visa kita, kaip tau pasakiau. Jei manimi netiki, galėsi laišką namie išsiversdinti.

Gibetti sulankstė laišką ir įsidojo pinigėn.

--Kam dar duoti išversti? --pasakė jis. --Turi būti tiesa, jei taip pasakei. Man jokia moteris daugiau nebesusuks galvos. Jei tik susidurčiau su tokiu pavojumi, užteks man pasižiūrėti į šį laišką.

Jis liūdnai nusijuokė.

--Drauge, -- pasakė jis po trumpos pertraukos, --tu juk žinai, kaip labai aš stengiausi partijai?

--Taip.

--Taigi, tarp mūsų: visa, ką aš dariau ir kuo nusikaltau--kai ko nebeoriu ir prisiminti--visa dariau tik dėlto, kad užsitikrinčiau teisę dar kartą grįžti Rusijon ir susirasti tą merginą. O dabar? Ką aš turiu dabar daryti?

--Ką ligšiol darei. Tau vis dar lieka partija.

--Mano partija vadinosi Sonia. O dabar ji priklauso kitam.

Don Camillo truktėlėjo pečiais.

--Pergalvok viską rūpestingiau, kai būsi ramesnis, drauge, --patarė jam. --Kiekvienu atveju, aš su tavimi kalbėjau, kaip bičiulis, o ne partietis. Draugas partietis apie tą istoriją nieko nežino.

--Aišku. Bet blogiausia, kad aš ją žinau, --murmėjo Gibetti. (Bus daugiau)

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

LUIKART INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Avenue

KE 1-4770

GERESNĖS statybos kontraktoriai

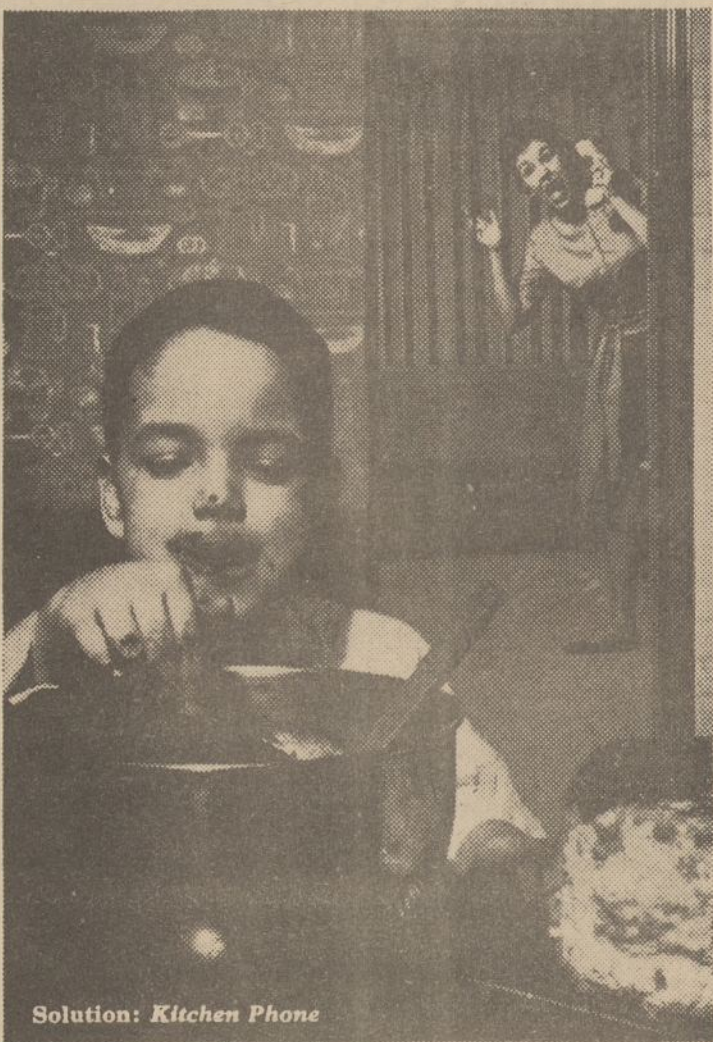
ISTATO MONCRIEF

ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Solution: Kitchen Phone

Solution: Bedroom Phone

Čia telefonų mažoka

Čia yra tipiškas atvejis, kur namuose telefonų mažoka - nėra pratęsiamų telefonų. Ir vienintelis būdas - į reikiamas vietas telefoną pratęsti... tada bus visur telefoninis patogumas... pagal jūsų šeimos reikalavimus. Kaina tikrai žema. Pašaukite savo Ohio Bell Service atstovą -

OHIO BELL MA 2-9900

Naujoje Zelandijoje, Auklando universiteto studentai, kurių tarpe buvo ir lietuvių, suruošė manifestaciją, sutraukusią tūkstančius žiūrovų. Nuotraukoje "koegzistencijos" vežimas: N. Zelandijos premjeras Nash lankydamasis Maskvoj geria su rusais degtinę, kai (dešinėje) Lietuvai, Vengrijai ir kitoms tautoms, užnertos kartuvių kilpos.

Lietuviai Naujoje Zelandijoje

dešimt savaitių. Ir per tą laiką bus aplankyti aštuoni miestai.

Motinos Dienos minėjimą Aucklande pirmą gegužės

veikslą — Susilenkusi nuoga moteris. Kataloge ir kritikoje pažymėta tapytojo tautybė.

Paroda buvo sėkminga ir tęsėsi savaitę ilgiau, prieš

Detalė iš manifestacijų Aucklande, vaizduojančia pavergtą Lietuvą.

mėnesio sekmadienį surengė Apylinkės Valdyba. Visą meninę programą atliko patys vaikai, vėliau sekė kavutė.

Nors neturėdami lietuvių kunigo, jau eilė metų Auklando lietuviai kiekvieną gegužės mėnesio sekmadienį renkasi į šv. Patriko katedrą gegužinėm pamaldom. Šiomis pamaldomis lietuviai įgyjo daug palankumo iš vietinės dvasiškijos, nes kitos, kad ir gausesnės tautinės katalikų grupės, kaip lenkai ar italai, jų neturi.

Neseniai pasibaigusioje "Contemporary New Zealand Painting and Sculpture" parodoje — Auklando Meno Galerijoje, tris aliejinis papeikslus išstatė lietuvis dailininkas Rudolfas Gopas. Reikia pastebėti, kad paroda buvo rinktinė ir joje dalyvavo stipriausi menininkai.

"New Zealand Herald" meno kritikas atžymėjo Gopą, kaip vieną iš geriausių dailininkų parodoje, atkreipdamas dėmesį į jo pa-

perkeliant į kitus Zelandijos miestus. Dailininkas jau keleri metai dėsto Canterbury Universiteto Meno Mokykloje.

Metinėje Auklando Universiteto studentų procesijoje, kuri sutraukia tūkstančius žiūrovų, lietuviai studentai parodė keletą vaizdų sovietinėmis temomis. Vienas kolega pareiškė: "Kol tie žalčiai mūsų tėvynėje viešpataus, tol mes jiems neduosime ramybės..."

Baltų Klubas Aucklande birželio mėnesio pradžioje prisimins prieš 20 metų Sovietų Sąjungos įvykdytą Lietuvos, Latvijos ir Estijos užpuolimą, padarytas ir daromas tiems kraštams skriaudas. Pagrindinis kalbėtojas bus Zelandijos parlamentaras L. Gotz. G. P.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus, Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Graudenant ir talkos negalima užmiršti

Buvo paskelbta, kad Fordham Universitete ir šią vasarą, nuo liepos mėn. 5 d. iki rugpjūčio 15 d., bus lituanistikos semestras. Žinoma, jis bus, jei atsiras reikalingas skaičius studentų. O tas reikalingas skaičius ne toks didelis — tik 25.

Iš šalies žiūrint, lyg ir gėda mums visiems — lietuvių besirūpinantiems, jų praktikuojantiems, o svarbiausia tam tūkstančiui lietuvių studentų, kurie šiuo metu įvairiuose JAV universitetuose studijuoja, kuriems lituanistinių žinių tikrai stinga, bet jų negali ar nenori pasisemti. Pagaliau, prie to tūkstančio dar turi prisijungti ir nemaži būriai tų, kurie šiais metais pabaigs gimnazijas ir dairysis aukštojo mokslo.

Taip atrodo reikalas, rašant kaltinimą sau ir kitiems. Bet reikalą rimčiau pastudijavus, negalima vien kaltinimą rašyti. Reikia ieškoti ir surasti priežastis, kodėl tas reikalingas, ir tikrai nedidelis skaičius taip sunkiai susidaro. O jų, atrodo, yra keletas.

Pirmausia, mūsų studentai, rimtai studijuojantieji, pelnytai vasarą nori atostogų. Atostogų nuo mokslo knygų, nes kiek gimnazijose viskas pro pirštus leidžiama, tiek universitetuose spaudžiama. Antra, dauguma, vasaros atostogoms atėjus, nori užsidirbti. Jei kai kurių tėvai ir pajėgūs padengti visas būtinas mokslo išlaidas, tai vadinamųjų kišenpinigių tikrai stinga. Bet daug yra ir tokių rimtų studentų, kurie tik vasaromis būsimų išlaidų pagrindą užsidirba tolimesniam mokslui, o mokslo metais įvairiais surastais darbais dar likusias būtinas spragas užlopo. Taigi reikalauti, kad tokie studentai ir dar pusantro mėnesio ne tik nieko neuždirbtų, bet ir nemažai išleistų, įskaitant dar iš tolimesnių vietų kelionę, būtų kaip ir perdidelis reikalavimas.

Pagaliam, ieškant priežasčių, kodėl mūsų studentų toks mažas skaičius lituanistikos studijoms visiškai neparuoti. Jiems tolimesnės lituanistinės studijos dar sunkesnės, negu normaliai iš gimnazijos nuėjus į čionykštį universitetą.

Yra ir kitų, mažesnių priežasčių, kurių gal ir neverta minėti, nes čia tie lituanistinių studijų sunkumai keliami ne tam, kad į juos nereikėtų kreipti dėmesio ir jais nesi-domėti. Čia buvo iškeltos tik tos didžiosios priežastys, kurias galėtume sutelktinėmis jėgomis nugalėti. Juk jei, sakysime, atsiranda mecenatų mokslo mokėstį apmokėti, tai kodėl gi negali atsirasti mecenatų, kurie tokiems rimtiems studentams ir stipendijas duotų. O jei gerai jas baigtų, tai ir tolimesniam mokslui kokią šimtinę pridėtų.

Ar negalėtų ta pati Bendruomenė imtis iniciatyvos ir susirūšti su visais lietuvių rankose esamais ir iš lietuvių milijonus kraunančiais bankais ir bankeliais? Ar jie, grynai iš reklamos pozicijos, negalėtų skirti tokias stipendijas? Ar negalėtų ir pačios Bendruomenės pajėgės apylinkės daugiau tokiu reikalu domėtis ir gabesniuosių į lituanistinį semestrą pasiųsti?

Pagaliam, gerai pasidairius vietose, iš kur reikėtų vieną ar du jaunuolius į tokį lituanistinį semestrą pasiųsti, atsirastų ir kitų galimybių. Atrodo, kad jų iki šiol niekas rimtai nebandė, tik graudeno, kad į lituanistines studijas studentų nėra. O pačiam reikalui geriausia būtų, kad greta graudeno ir talka būtų organizuojama.

B. G.

DĖL VALTORNĖS IR ANGLŲ RAGO

Tektų nuoširdžiai pagerbti J. N-s iš Clevelando, jeigu jis savo laiške, paskelbtame Dirvoje, būtų ramiai ir kultūringai paaiškinęs, kas yra valtornė ir anglų ragas, kur glūdi apsirikimas St. S. informacijoje apie komp. Jul. Gaidžio premijuotą kūrinių. Tai būtų buvę bičiuliška ir kilnu, nesgi jau romėnai žinojo, kad "errare humanum est". Deja, jis numetė keletą ironijos ir puikybės pilnų frazių, kurių potekstė tiesiog pačiųpinėjama: netikėtai tam laimingajam neišmanėliui St. S., jis nieko apie muzikos instrumentus neišmano ir mus, vargšus skaitytojus, nesąmonėm klaidina! Esu tikras, iš tokių J. N-s "sąmonių" Dirvos skaitytojai (kurie nežino) vistiek nesužinojo, kasgi iš tikro yra valtornė ir anglų ragas, kuo tie muzikos instrumentai būdingi ir

kuo vienas nuo kito skiriasi.

Valtornė yra varinių pučiamųjų grupės muzikos instrumentas, tokia vidutinio dydžio ratais susukta varinė dūda, gana sunki pūsti ir lengvai gaudanti "tenoriškus gaidžiukus", bet turinti gražų ir minkštą toną, pastoviai įsigyvenusi simfoniniuose ir dūdų orkestruose. Nepr. Lietuvos operos orkestre valtornė meistriškai pūsdavo A. Baužinskas. Vokiečiai tą muzikos instrumentą vadina Waldhorn, iš to, žinoma, atsirado ir mūsų valtornė. Atseit, miško ragas, kurio kilmę nesunku išvesti iš medžioklės rago, o tas gilesnė senovė buvo medinis.

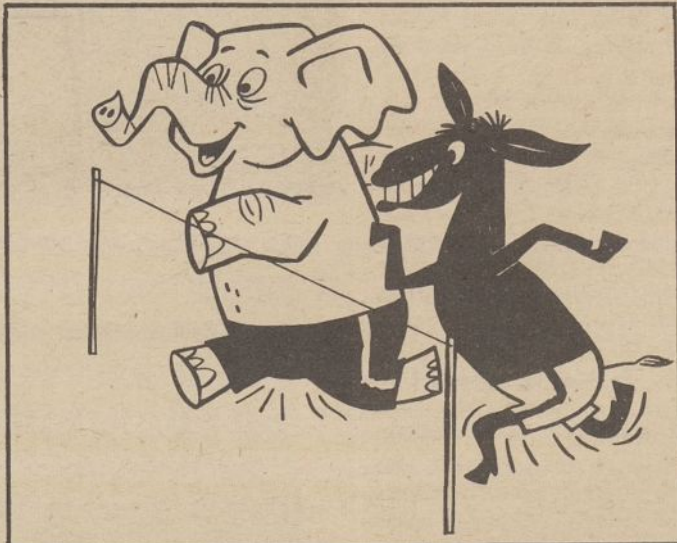
Taigi valtornė, nors ir varinė būdama, yra giminė medinių pučiamųjų, kurių tarpe randame ir anglų ragą. Amerikiečiai ir anglai valtornę vadina tiesiog horn — ragas, bet yra žinomas ir dar kitas to muzikos instrumento pavadinimas — french horn, prancūzų ragas. Štai, šioj vietoj ir įvyko mano nelaimė: matyt, norėdamas parašyti, kad valtornė dar yra vadinama prancūzų ragu, paminėjau anglų ragą, kuris iš tikro yra medinių pučiamųjų grupės muzikos instrumentas, kitaip dar vadinamas obojum — altu, žemojo tono

! AMERIKOS POLITINĮ GYVENIMĄ REIKIA EITI ORGANIZUOTAI

Jokia paslaptis ar nusikaltimas prisipažinti, kad su kiekviena išgyventa diena Amerikoje mes amerikonejam, nežiūrint kaip energingai mes mėgintume tai paneigti. Savo noru mes amerikonejame tada, kai prašome ir priimame Amerikos pilietybę, kai savo patyrimu, specia-

giai vertina ir samprotaujanti Amerikos visuomenė. Būk pažangus amerikietis, bet nesigėdink savo kilmės.

Bet vienoje srityje mes, lietuviai, keliaujame skirtingu keliu nuo visų kitų tautų imigrantų Amerikoje. Ir tai yra politinė sritis. Mes mieliai priimam Ame-

Mes turėtume eiti su respublikonais ar demokratais...

lybe, ar įsigytu turtu vis tampa riau ir tampa riau įsijungiam į Amerikos ekonominį gyvenimą, kai vis didesnės ir didesnės eilės mūsų jaunimo lanko ir baigia Amerikos aukštąsias mokyklas. O jas baigę užima atsakingas vietas Amerikos kultūriniam ir ekonominiame gyvenime.

Prieš amerikonejimą mes tik tada ir ta prasme spiriamės, kai savųjų organizacijų ir spaudos veikla mes bandomė išlaikyti savąjį lietuvišką charakterį, ir norime jį perduoti ateinančioms kartoms.

Tai yra natūralus imigrantotremtinio pabėgėlio kelias užsieniui. Ne mes vieni juo ir keliaujame: keliauja juo ir laisvų ir pavergtų tautų imigrantai Amerikoje.

Mes turime būti laimingi, kad tokį savanorišką, o kartu ir rezistencinį amerikonejimą, tei-

rikos pilietybę, bet gana atkakliai spiriamės pasinaudoti tos pilietybės teikiama privilegijomis įsijungti į Amerikos politinį gyvenimą. Mes labai dažnai mėgstame pabrėžti apie būsimą demokratinę Lietuvą, bet nors ir gyvendami demokratinėje sistemoje, jos patys, kaip šio krašto piliečiai, neaprašome. Aktyviai nesidomim ir šio krašto politinėmis partijomis, be kurių jokia demokratinė sistema juk negali egzistuoti.

Mes dažnai džiaugiamės ir didžiuojamės, ir ne be pagrindo, kai vienoje ar kitoje srityje lietuvis pasižymi rungtyniaudamas su kitomis kilmės varžybiniškais. Bet faktas lieka faktas, kad mes turime labai mažus lietuvių laimėjimus Amerikos politinėje srityje, ir tik todėl, kad mes šioje srityje parodome labai mažą savo kovos ir varžybų dvasią. Tiesa, kad šioje srityje laimėjimai nėra pasiekiami greitu laiku. Kelias į politinį pripažinimą yra ilgas, sunkus ir nėra pasiekiamas vien kurio nors asmeninių sugebėjimų pranašumu. Bet taip pat negalima sutikti, kad dėl mūsų mažo skaičiaus nieko apčiuopiamo šioje srityje pasiekti neįmanoma.

Jau nekalbant apie tai, kad mes vis tampa riau ir tampa riau įsijungdami į Amerikos gyvenimą tuo pačiu vis dažniau ir dažniau turime asmeninių reikalų su įvairiomis viešomis įstaigomis, į kurių sudarymą, kaip Amerikos piliečiai, mes turime teisės ir progos įtaigoti, mes nekreipiame į tai mažiausio dėmesio, nors gana dažnai mėgstame ju netobulumą pakritikuoti. Dar liūdniau, kad mes ir Lietuvos vadavimo darbe turime labai silpnus ryšius su svarbiais Amerikos pareigūnais, nuo kurių informavimo ir sprendimų, mūsų visos lietuviškos veiklos pasiekimas priklauso. Mes turime su jais tik atsitiktines pažintis atsitiktinus pasimatymus ir atsitiktinius lietuvių interesų išskėlimus. Neturim pakankamų tiesioginių ryšių tik dėl to, kad mes patys jų tinkamai, organizuotu keliu, nesiekiame. Tokių būtinų pastovių ryšių sudarymas su svarbesniais Amerikos pareigūnais įmanomas tik kai aktyviai prisidedame prie tų asmenų išskėlimo.

Todėl ar ne laikas ir mums, lietuviams-amerikiečiams, pradėti eiti tuo pačiu keliu, kaip ir kitų tautų imigrantai eina organizuotu ar individualiu būdu įsijungti į Amerikos politinį gyvenimą. Pasiiekti bent to paties lygio, kurio yra pasiekusios kitų tautų kilmės amerikiečiai, net su mažesniais skaičiais. O tuo keliu eidami mes padėsime ne tik sau, bet ir lietuvių tautos bylos teisumui ginti. Anot, a. a. Antano Olio, Lietuvos byla bus pastatyta į tinkamą kelią tik tada, kai mes sugebėsime įtikinti įtakingus amerikiečius, kad yra Amerikos interesų sferoje išlaisvinti pavergtuosius kraštus.

Tai siekti yra du būdai:

1. Stoti į Amerikos politines partijas ir vietos politinių pre-

sidėje prie jų laimėjimo.

Šia kryptimi darbas yra pradėtas. Yra eilė lietuvių demokratų klubų. Yra įsteigta ir savo veikimą didesnė lietuvių kolonijose pradėjo lietuvių-amerikiečių respublikonų lyga. Šiam veikimo metodui entuziastiškai yra pritarusi Respublikonų Partijos Centro Vadovybė. Tenka tik mums patiems lietuviams, Amerikos piliečiams, parodyti savo darbštumą ir iniciatyvą.

Šių eilučių rašytojas yra respublikonas ir todėl natūralu, kad jis kviečia visus lietuvis tu stoti į Lithuanian American Republican League. Bet jis tikrai nepyks, nei neprašys Viešpaties Dievo atleidimo, jei kas įstos į demokratų klubus. Svarbu, kad aktyviai įsijungtų į politinį darbą pagal savo laisvą apsisprendimą ir pajėgas.

V. A.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

JACK KLUM REALTY CO

259 East 156 Street

IV 1-2901

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

JUDGE JOHN J. MAHON

Common Pleas Court

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

FORSBERG ENAMELING COMPANY

5103 LAKESIDE AVE.

EX 1-9269

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

HILDEBRANDT PROVISION CO

3619 WALTON

ME 1-3700

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių
modelių

LAKEWOOD 1-4669

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susiriki su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TRECIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Vienas "antitarybinis kvailiojimas" (6)

"The divine spark of creative power is still alive in us, and if we have the grace to kindle it into flame, then the stars in their courses cannot defeat our efforts to attain the goal of human endeavour".

Arnold Toynbee, "A Study of History".

Viena iš nedaugelio NKVD rašė apie J. Deksnį vietų tačiau neabejotinai turi tikrumo (autentiškumo) žymių. Tai tikrai jo žodžiai, įprastas mąstymo turinys ir pasisakymo maniera. Ši vieta skamba taip:-

"... Šioje emigracinėje baloje atsirado "valstybingumo" testinumo "teorija." Tačiau vis dėlto reikia pripažinti, kad kai kuriose dalyje emigracijos išliko tiek sveiko proto ir nuovokos supratimo, kad lietuvių tautos dabartis ir ateitis yra ir bus sprendžiama pačiame krašte, kur pagrindinė tautos dalis formuoja savo likimą savo krašte, savo žemėje. Iš tokių nuovokų ir minčių išsivystė vadinamoji "krašto primato" koncepcija, kurią gyniau aš..."

★

Paskutinię citatos žodžiai išsakmiai neteigia, kad krašto primato koncepcija būtų išradęs ar sugalvojęs tik J. Deksnys, ar kad tik jis vienas užsienyje ją būtų tegynęs. Bet pati pasisakymo maniera lyg skatintų suprasti, kad jis tuo klausimu buvo pats svarbiausias ir kone vienintelis tokios "protingos bei nuovokingos sampratos" kūrėjas.

Žvilgtelėkime akimirksniui į šaltinius. BDPS Užsienio Delegatūros Biuletenis Nr. 3 1948 m. balandžio 5 d. vedamuoju pasakelbė pustrčio puslapio straipsnį, vardu "Krašto ir jo rezistencijos primatas". Ten, tarp daugelio kitų argumentų ir išsivedžiojimų, randame tokius sakinius...

"Kviečiame visus tremtinius bei išėjusius bent kartą esmingai įsisauginti jog Lietuvos žemė, Lietuvos kraštas, lietuvių tauta ir jos gyvieji vaikai Tėvynėje, jų rezistencija, jų valia, pajėgumas, jų kova už laisvę ir valstybės atstatymą yra pagrindiniai ir lemiantieji mūsų tautos išlikimo ir valstybės atstatymo faktoriai".

"Lietuvių tautos potencialas buvo ir tebėra tik pačioje tautoje, t.y. Lietuvoje. Jeigu ten, Tėvynėje ir savojoje žemėje, tas potencialas išnyktų ar būtų sunaikintas, neabejokime, jog Lietuvos valstybės atstatymo galimumas būtų daug, daug sunkesnis, negu šiuo metu žydų "tremtinių" pastangos įkurti žydišką Palestinos valstybę".

"Jeigu šiandien visi sutinkame, kad lietuvių tautos išsilaikymas ir valstybės atstatymas nėra įmanomas vien savo pačių jėgomis, o žymiausia dalimi priklauso nuo tarptautinės įtampos etapų susidarysimo sąlygų, tai ir tuo atveju visiškai nepakinta

tautos dvasinės ir fizinės substancijos Tėvynėje išlikimo ir josios pajėgumo primatas. Be tokio naminio potencialo ne tik pirmuoju, bet ir antruoju atveju valstybė vargu galėtų beprisikelti".

Pirmojo pasaulinio karo metu lietuvių pabėgėlių pastangos Rusijoje ar lietuvių gausios išeivijos veiksmai Amerikoje "nebūtų tapę kūnu, jei nebūtų buvę 1917 m. Lietuvių Konferencijos Vilniuje su viso krašto įgaliotiniiais, jei nebūtų buvę Lietuvos Tarybos su 1918 m. Vasario 16 akto, ir svarbiausia, jei nebūtų buvę tūkstančių karių savanorių ir savo bazėje, savo žemėje gyvos, sveikos, kovingos, ateitimi tikinčios tautos, stovinčios ant savo žemės ir pasiryžusios įgyti ir išlaikyti laisvę..."

Štai kaip buvo suprastas ir nusakytas tas "krašto primato koncepcijos principas". Baisiai abstrakčiai, tarptautiniais žodžiais, gramėdiškai ir sunkiai, beveik "kavoliškai".

★

Yra visiškai tiesa, kad anuomet J. Deksnys taip ar panašiai galvojo. Dar tiksliau pasakant, gal ne tiek galvojo ir mandriai filosofavo, kiek visą laiką veikė ta kryptimi, taikė praktikoje tą dėsni, pagal jį rikiavo savo žygius ir juo grindė tikėjamą tautos ateitimi. Šiaip jau viešai apie tokį dėsni jis nedaug ar veik nieko ligol nėra kalbėjęs.

Tas dėsni tapo viešas ir, tarkim, oficialus Lietuvos rezistencijos valstybinis, moralinis ir idejinis principas po to, kai jis buvo iškeltas, aptartas ir motyvuotas minėtame BDPS Biuletenyje. Galvojo dėl jo daugiau kiti: vienas kitas teisininkas, kai kurie pabėgėliai laikraštininkai, rašytojai, intelektualai, visuomenės veikėjai, dalis lietuvių akademinės jaunumos ir Vokietijoje, Švedijoje, Prancūzijoje. Dėsni ir jo supratimas atsirado lyg savaime, be ilgų specialiųjų diskusijų ar konferencijų. Buvo lyg nujautas, kad taip, o ne kitaip būtų teisingiausia galvoti ir savo veiksmus derinti. Mat, kaip tik tada užsienyje, ypač Vliko sluogvniuose, būta ir pradėta reikštis be galo didelių fantazijų, nerealių užsimojimų ir pretenzijų. Naujas Lietuvos prezidentas, seimas, vyriausybė užsienyje, konstitucijos pakeitimai, diplomatinės tarnybos paklusimas Vliko valdžiai, tautos potencialas tremtyje, greitas būsiamasis karas, pabėgėlių partijų programos Lietuvai išlaisvinti ir jai valdyti ir gausybė kitokių poezijų. Į visą šią jausminę, svajojanti donkichoteriją reikėjo, tariant moderniu "tarybinu" žodžiu, tikrove pagrįsto šalto teorinio atkirčio. Juo buvo krašto primato (pirmumo, pirmenybės) principas.

Man teko tada sunki ir nedėkinga pareiga minėtąjį biuletinį redaguoti ir, išskyrus jam gaunamą iš Lietuvos dokumentinę medžiagą, visa kita priprašyti nuo pirmo ligi beveik paskutinio puslapio. Teko pareiga paruošti ir tą vedamąjį straipsnį apie krašto primato dėsni. Pati idėja, kaip minėjau, jau buvo visiems aiški ir bendra, man liko ją tik suformuluoti ir plačiau motyvuoti. Ir, deja, gana nekaip tą uždavini atlikti. Per daug atitrauktai, raizgytai, per "moksliškai" ir todėl neaiškiai ir nevaizdingai. Jei visuomenė iš karto tokios paprastos idėjos nesuprato, nesidomėjo, jei tatau jos dėmesio nepagavo, tai buvo daug mano kaltės. Tokie sunkūs stilistiniai gramėzdai būtu kiekvienos, net ir teisingiausios, plačiai publikai skiriamos propagandos grabas...

J. Deksnys, tuo metu buvęs Stockholme, už tą straipsnį ir dėsni formulavimą man buvo labai dėkingas. Rašė apie tai laiške, gyrė kitiems draugams, o ir po kelių mėnesių atvykęs Paryžiui vėl prisiminė ir dėkojo. "Tris dienas galvojau ir svyravau, -- tegu eina žodis žodiu. Juk mes taip iš tikrųjų manom ir taip darom..."

Tad Deksnys palaikė ir, jeigu norite, gynė krašto primato dėsni. Bet šių kiek užkulisinių aplinkybių nušvietimas parodo, kad jei jis už vis daugiau jį praktiškai vykdė, tačiau kas lietuvių teorinį vystymą ir propagandinę gynybą, tai žymiai atokiau stovėjo ir net "svyravo"...

★

Šiandien, po 12 metų, krašto primato dėsni yra banalybė, beveik visiems aiški ir suprantama. Užsienio lietuviai prasiblaivė. Laikas, gyvenimo raida, šaltai ir skaudūs tarptautinio gyvenimo faktai juos išblavė. Net pats prel. M. Krupavičius po kelerių metų turėjo vargais negalais pripažinti, kad Vliko vadovaujanti valdžia nors ir didelė užsienyje, bet sieks tik ligi Eltikūnų... Mes jau turbūt tik labai retas dar abejotume, kad lietuvių tautos likimas, laisvės atkovojoimas, nepriklausomos valstybės atstatymas priklausys pirmiausia nuo gimtosios žemės vaikų valios, žygių ir nusistatymų.

Ir čia pamatome, kad tuojau pat po anų autentiškų Deksnio žodžių, raportu rašymą tęsia tolyn enkavedisto ranka. Jie sugalvojo net ir krašto primato dėsni pasukti savo naudai. Į Deksnio lūpas įdedamas štai koks sakiny: "Žinoma, anomis aplinkybėmis aš negalėjau suprasti, kad iki galo logiškas tokios koncepcijos išvystymas turi privesti prie tarybinės santvarkos Lietuvoje akceptavimo ir visokių emigrantinių antitarybinių kvailiojimų nutraukimo..."

Tai klasiška NKVD idėja, tikroji okupanto ideologija visiškai pagal "Gyvyliū Farmos" ir "1984 m." romanus. Lietuva niekad nebuvo laisva ir nepriklausoma, o tik dabar, kai ji Kremliaus okupuota! Kas sako, kad reikia paklusti ir nusilenkti savo žemėje gyvenančios tautos valiai, tas turi sutikti ir su "tarybine san-

Sieliai plaukia pro Vilnių...

Sibiro tremtinio atsiminimai (8)

A. Valasevičius

PARDUODU PASKUTINĘ KARVĘ IR IŠEINU...

Atšvenčia Vokietijos kapituliacijos šventę. Mes ją nesidžiaugiam.

Už savaitės laiko partizanai nušaukia Pamotę, beplėšikaujančią kaime. Tiesą jis sakė, jo vietoj pastatė kitą rusą, bet, sako, šis ne toks žiaurus.

Brolinė išvažiavo. Man pavyksta parduoti likusią karvę. Ši tą susikraunu į čemodanėlį ir aplenkdamas Veisėjus, ištraukiu į Lazdijus. Pakeliui pavėja vežimas.

— Prašom sėsti, pavažiuosim, — girdžiu kviečiant.

Aš įsikraustau į vežimą. Važiuoja dviese. Vežikas ir nedidelio ūgio, juoda barzda, dideliais juodais antakiais vyras.

Atsargiai kalbėdamas i s i susipažįstam. Tai iš Sibiro tremties grįžęs profesorius, kalbininkas Dabušis. Girdėjau apie jį anksčiau. Žmonės pasakojo, kai grįžo į savo gimtinę Leipalingio valsčių, suėję kaimynai pasikalbėti, o jis pasakęs pasikaitą apie Tarybų Sąjungos atsiekimus. Pasirodo, jis su mano tėvu tremtinių ešelone matėsi, bet daugiau nieko nežino.

— Žinai, aš su visais kitaip kalbu, bet tavim pasitikiu. Ir jis pradeda pasakoti apie pirmą trėmimą. Kad jį turėjo sušaudyti, bet kilus karui tardymo aktai

tvarka", taigi, ir su Lietuvos prijungimu Sovietų Rusijai. Toks pagal krašto primato dėsni turėtų būti "logiškas Lietuvos okupacijos akceptavimas" (priėmimas, sutikimas su ja)...

Deksnys gerai žinojo ir, manau tebežino, ką tas dėsni tiksliai reikšė ir kaip buvo suprantamas. Jei NKVD jo parodymui norėjo suteikti nors truputį patikimumo, turėjo leisti jam plačiau pacituoti, ką mes rašėme savo biuletenyje apie Lietuvos pavergimą, pastangas jai išlaisvinti ir apie nepriklausomybės atstatymo būdus ir galimybes. Bet tada tatau būtų pasikaitę ir visi tarybiniai piliečiai.

Todėl NKVD nusprendė pataisyti šio dėsni "logišką" išvadą ir "išvystė ligi galo": --tai, esą, reiškia sovietinės santvarkos ir Lietuvos okupacijos pripažinimą! Ir taip "atsitiko" su Deksnium. Kitaip galvoti būtų "emigrantinis, antitarybinis kvailiojimas"...

★

Skaitytojams žinomas Algis Mateika savo metu mums jau aiškino, kad tokiais NKVD tardymų raportais ar sovietinės žvalgybos reportažais tiki tie partiečiai kurie jais nori tikėti. Kiti patiki tik pusiau, negaudami ir nežinodami priešingos pusės argumentų. Daugumas nieku netiki, iš seno žinodami, ko verta okupantų propaganda.

(Nukelta į 6 psl.)

buvo nusiųsti ne ten, kur juos nuvezė. Pasakoja apie bado kančias. Kaip jis rašęs Gedvilui, o paskutiniu laiku dirbęs Maskvoj, vertęs iš prancūzų kalbos senus kodeksus į rusų kalbą. Kaip grįžo Lietuvon ir išguldino savo gimines, nes jie laikė jį mirusiu. Svarbiausia, čia norėjęs susirasti savo žmoną, bet ji buvo pasitraukusi į užsienį. Dabar ji pasiuntę į kaimą raginti, kad vyrai amnestuotųsi.

— Gyvenau ir gyvenu vien dėl to, kad sulaukčiau tokio laiko ir galėčiau viską aprašyti, — užbaigia savo pasakojimą.

Atminčiai pasikeičiam pinigėmis. Jis man duoda pirktą Maskvoje, o aš jam su lietuviškais ornamentais.

La z d i juose išsiskiriam. Pirmiausia nueinu pas buvusį pirmą tarybinį deputatą Juozą Švitritį. Jis dabar dirba čia teisėju. Jis mane pasisveikina pradeda juoktis ir sako:

— Aš neiškenčiau, Alfonsai, nepapasakojęs to atsitikimo. O tai buvo vokiečių laikais.

—Jai neatėjus į susitartas vakaruškas, aš pas ją nuėjau. Nebuvo vėlu, bet langai ir durys buvo uždarytos. Susiradęs metalines šukutes atkabinau durų kablį ir tyliai, tyliaiėjau prie lovos, galvodamas švelniai paglostyti jos plaukus, paklausti ar neserga ir atsiprašyti už šitokį žygį. Ranka jau buvo prie galvos, kai staiga stipri vyriška ranka nutvėrė mano ranką. Aš kita ranka prispaudžiau gulintį ir tariau: Prieteliau, čia apsirikimas, negalvok nieko blogo, ramiai miegok, aš išeinu. Beeinant mane pašaukė vardu. Tai buvo tas pats švitritas, apsinakvojęs jos lovą, bet jis slapstėsi, be reikalo, o vokiečiai negaudė.

— Bet juk susitarėm, Juozai, nepasakoti. Ji dora mergaitė, kad nepakenktume.

— Ne, aš pavardžių neminiu.

Užsiminiau, ar jis negalėtų pagelbėti man, kad gautčiau dokumentus. Bet jis negalys. Atsisveikinęs išėjau.

Susiradau mokslo draugus, kurie dirba pašte, transporte, prekyboje. Papasakojau savo atvykimo tikslus.

— Palauk, — sako Kazys, — man pažįstamas pasų stalo viršininkas. Jis komjaunuolis, tokiems pasų neduoda ir, žinoma, saušai neapsieis.

— Kad tik pavyktų, aš pinigų turiu.

Rytojaus dieną pareina su gera žinia. Kainuos pusantro tūkstančio rublių, kuriuos aš jau ir įduodu.

— Nenorėjo iš karto, — sako Kazys. — Bet aš jam sakau, tu pažiūrėk, ką rusai daro. Tie ir išgeria vakaraus, o tu paskutines kelnes nešioji. Jis paėmė dokumentus ir liepė ateiti rytoj, 9 val. ryto.

Vaikėzas sėdi prieš mane ir nenori žiūrėti man į akis. Keliose vietose pasirašau ir padėkojęs išeinu.

Pasą turiu! Nors jis galioja tik šešis mėnesius, bet tam kartui gerai.

Atsisveikinęs su draugais pėsčias nueinu į šeštąją stotelę. Stotyje kamšatis. Šiaip taip nusiperku bilietą ir su geromis viltimis išvažiuoju į Kauną.

Apsistoti tuo tarpu turiu vietą. Ir tuoj pradedu ieškoti darbo. Jo yra, bet pažiūrėję į dokumentus atsako.

Susirandu pažįstamų ir net labai gerų draugų. Jie mane nuveda į prekybos mokyklos organizuojamą su įvairius kursus. Paduodu prašymą į buhalterijos kursus.

— Viskas tvarkoj, — sako direktorius, — tik dar reikia charakteristikos iš vietos vykdomojo komiteto. Na, gal vėliau pristatysi. O ne, tai mes kreipsimės patys.

Išduoda specialų pažymėjimą, kad esu priimtas. O tai daug ką reiškia. Aš gaušiu maisto kortelę, galiu prisiregistruoti kaip Kauno miesto gyventojas.

Prasideda mokslas. Gau nu palėpę atskirą kambaryuką. Vėliau priimu dar du atvažiavusius draugus.

Mes jauni ir norime gyventi. Mums vis atrodo, kad čia esame tik svečiai.

Ateina žiema su savomis bėdomis: malkų nėra, elektra normuojama ir šaltis naktį neduoda miegoti. Mūsų mokytojai visi seni. Išsišaukia mane į mokytojų kambarį Burokas. Jis dėsto teisę. Kambaryje mes tik dviese.

— Na, ponas Valasevičius... Žodį ponas tvirčiau čitaria.

— Na, ką ponas Burokai. Poną aš taip pat pabrėžiu. Žinau, kad jo brolis buvo Seirijų miestelyje klebonu.

— Aš tavo tėvus pažinau. Tiek to, aš apie kitą noriu kalbėti. Tau atsiuntė, tarybiniai žiūrint, labai blogą charakteristiką.

— Išmes iš mokyklos? — klausiu.

— Tikrai nežinau, bet jei tokius mes, tai tikrai beveik neliks kursantų ir mes neturėsime darbo. O mokytojai, per tuos pačius akinius žiūrint, taip pat negeresni. Vienas tik direktorius Pakarklis patikimas, bet jis neblogas žmogus. Mano nuomone, būk ramus.

(Nukelta į 6 psl.)

Įžūli sovietų drąsa Jungtinėse Tautose

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

NORWOOD DRUG, INC.GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA
SVARBIAUSIA MŪSŲ PAREIGA.
RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

HILLTOP REALTY, INC.

WHERE FRIENDLY SERVICE IS OUR MOTTO

5088 Mayfield Road

Call HI 2-0700

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

BUILDING LABORER'S

Local No.310

JAMES O'TOOLE, SECRETARY
1220 ONTARIO ST.GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People**THOMAS J. UNIK CO.**INSURANCE AGENCY
EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

SURPLUS VALUE CENTER

13107 ST. CLAIR AVE.

UL 1-5116

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

**CRUXTON PIANO
MOVING & STORAGE**

6514 St. Clair Ave

EN 1-7777

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

OMER W. SCHROEDER
GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 CHESTER AVE.

Call PR 1-6000

Aplankyk Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

**CHIN'S RED DRAGON
RESTAURANT**SERVING THE FINEST CHINESE
AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

Sibiro tremtinio atsiminimai...

(Atkelta iš 5 psl.)

Atsiveikiam.

Mieste atidaro naujai iš-
dažę restoranus Metropolį
ir Versalį. Du teatrus —
Operos ir Jaunimo.Miestas eina į normales-
nes gyvenimo vėžies. Blo-
giausia, kad iš Rusijos už-
plūsta vagių ir žmogžudžių
gaujos. Gyventojai tiesiog
gatvėse apiplėšiami ir už-
mušami. Geriausiai organi-
zuota gauja pasivadinsi
"Juodoji katė".10 val. vakaro einam su
Bronium į Žaliakalnį. Už 30
žingsnių eina rusas, kariš-
kis. Priešais atvažiuoja ma-
šina. Atsuka šviesas prieš
einantį ir iš mašinos iššoks-
ta du vyrai. Paskui išgirs-
tam rusiškai:— Ką jūs, aš į tėvynę
važiuoju, aš ordinus turiu!
— Pasilaikyk ordinus sau
o mums šitas odinis paltas
reikalingas! — bauriai su-
sikeikia.**KUR ATOSTO-
GAUTI?**Kiekvieno žmogaus jėgos me-
tų bėgyje išsenka ir joms at-
gauti reikalingas ramus poilsis,
malonios atostogos. Mūsų va-
sarvietėje — Osterville Manor
— Jūs rasite ramų, malonų po-
ilsį ir tikrai atgausite visas per
paskutinius metus išsikvotas
jėgas.Osterville Manor yra gražia-
me pušynais apaugusiame Cape
Codo pusiasalyje prie Atlanto,
kur šiltosios srovės vandens
temperatūra 70-80 laipsnių. Vi-
si mūsų vasarvietės svečiai nau-
dojasi uždaru (privatišku) pa-
plūdimiu, kurio švarus smėlis
dar po kelis kartus valomas ir
siojamas, todėl į šį paplūdimį
tegalima įeiti tik su atskirais
leidimais, kuriuos parūpiname
visiems svečiams. Prie paplūdi-
mio yra automobiliams saugoti
vieta, už kurią atskirai mokėti
nereikia. Mūsų vasarvietės kai-
nos yra labai žemos, jas lygi-
nant su kitomis panašiomis va-
sarvietėmis, todėl tikime, kad
Jūs apsispręsite savo atostogas
praleisti pas mus — Cape Code
Osterville Manor vasarvietėje.Mes būsim labai laimingi, jei
apsisprędę atostogauti susi-
sieksite su mumis ir pranešite,
kuriuo metu žadate atvykti, kad
galėtume Jums rezervuoti kam-
barius, kad atvykę nebeturėtu-
mė jokio rūpesčio ir galėtumė-
te visą atostogų metų skirti po-
ilsui ir malonumams.Laukiame Tamstų pranešimų
ir prašome klausti, jei dar kiltų
kokių nors neaiškumų. Mus gali-
te pasiekti šiais adresais:Osterville Manor, Inc.
Osterville — Cape Cod, Mass.
Telefonas: GArden 8-6991
arba Bostone:265 C Street
So. Boston 27, Mass.
Telefonas: ANdrew 8-7739
Jūsų J. KapočiusStovykla vyksta DAINAVOJE, Manchester,
Mich.. nuo liepos 17 d. iki 31 d.Primamos lietuvaitės nuo 7 iki 16 metų am-
žiaus. Kaina \$25.00 savaitei.

KREIPTIS iki birželio 15 d.

SESUO M. PAULĖ
Immaculate Conception Convent
Putnam, Conn.
Telef. Walnut 8-5828— Grįžtam, grįžtam, —
šnaibžda Bronius.— Rusai rusus išrengia,
— aš atsakau.Mes neriam į pirmą pasi-
taikiusį skersgatvį. Sako,
kai kurie milicijos skyriai
dirba su vagimis drauge.Už savaitės pareina iš-
rengtas Antanas. Buvo tur-
guje. Užėjo dargana. Atsi-
stojo tarpuvartėje. Ir iš čia
išitraukė į kiemą, tuoj nu-
vilko kostiumą. Taip ir pa-
rėjo pavakari žmonių stebi-
mas tik su apatiniais.Nuvilkio ir Kiprui Pet-
rauskui paltą. Sako, dėl kel-
nių atsiprašė. Jo negaila, jis
daug uždirba.

(Bus daugiau)

**VIENAS "ANTITARYBINIS
KVAILOJIMAS"...**

(Atkelta iš 5 psl.)

Krašto primato dėsnis dar dau-
giau negu užsienio lietuviams
dera pačiam kraštui. Jis reiškia
tautos šventą teisę laisvai pasi-
sakyti dėl savo likimo ir dėl
savo ateities. Joks įsibrovėlis,
joks užgrobkas negali kalbėti
mūsų krašto ir tautos vardu
"Logiškai akceptuoti" krašto pri-
mato dėsni pirmiausia reiškia
--kovoti už Lietuvos nepriklaus-
omybę, už teisę tautai laisvai
apsispręsti ir pačiai savaran-
kiškai tvarkyti savo likimą.O tai okupantui yra baisiausia
ir griežtai nepriimtina. Tada da-
lykas, kurį okupantas žiauriau-
siai persekioja, žlugdo, naikina ir
Kremliaus gauleiterio Sniečkaus
lūpmis vis dažniau ir brutaliau
kartoja.Ir galbūt ne be ryšio su niū-
ra Deksnio kapituliacija ir kai
kurių kitų pagrindžio kovotojų
sutemomis vyksta dabar Lie-
tuvoje pagrįžtas "buržuazinio
nacionalizmo" slopinimas ir oku-
panto kova prieš "naciona-
listinius nukrypimus". Šio-
je plotmėje suprantamesni
darosi ir tokie faktai,
kaip universiteto rektoriaus
Bulavo pašalinimas ne tik iš
pareigų, bet ir iš kompartijos,
profesorių lituanistų mėtymas iš
aukštųjų mokyklų, komjaunimo
vadovybės drastiškas išdrasky-
mas ir tt.Lietuvos intelektualai, Lietu-
viškas jaunimas neina su Maskva
tiek ir taip, kaip ji norėtų.Nesvarbu, kokia yra ar bus
Lietuvoje ekonominė ir sociali-
nė santvarka, mes ir toliau gi-
liai tikime lietuvių tautos gyvy-
bingumu, jos laisvės turiniu, jos
nepriklausomybės ilgesiais. Tai
yra ir liks tautos primatas!Tai yra tas Toynbee minimas
"human endeavour", tie žvaigž-
džių takai, kuriais laisvės ilge-
sys šiandien tik gūždiai naktį
žėruoja, bet kada nors virs lieps-
na. Kaip ne kartą skilo praeity-
je, taip išsiskels ir ateityje vis
naujos ir naujos kūrybinių galių
dieviškosios žiežirbos ir žvaigž-

džių takais ves tautą į laisvę.

Jūs sunaikinot moralškai ir
netrukus gal fiziškai sunaikinsit
vieną labai žymų ir narsų Lie-
tuvos laisvės kovų herojų. Bet
vakar ir gal jau šiandien gimė
kiti, ir jie pamažu auga ir vis
aug."Nematoma ranka" savaime
veda tautą tolyn. Ūkanotomis lap-
kričio Vėlinių dienomis ji liūdė-
dama ir susikaupusi eina pa-
gerbti ir prisiminti savo garbingų
prosenelių ir mirusių draugų.
Bet ji tiki, kad dar ateis su
sprogstančiais žiedais naujo pa-
vasario gegužiai, o po jų kada
nors ir nauji birželiai...Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

Dalyvauk savo bažnyčioj

MEMORIAL DIENOJ

**NELSON'S
Family Style
Restaurant**PRIVATE PARTIES
- BANQUETS

Wedding Anniversaries

Open Daily - 5 P. M.

Sundays 12 to 7 P. M.

1422 ADDISON ROAD
EX 1-4000Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti
kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.**P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE**Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviuose
kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite,
pasimaudysite švariausiam paplūdimyje iš visų
ATLANTO pakrastyje esančių.Tik per keletą minučių pesčiam nuo vasar-
namio pasiekiamas vaandenynas. — paplūdimys,
kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir
kitos pramogų vietos.Svečių patogumui galima naudotis virtuvė-
mis, šaldytuvais, maitintins vietoje. Maudymosi
mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys arba
515 4th Ave.,
Asbury Park, N. J.
Tel. PR 6-9783P. Lanys
1248 Waverly Pl.,
Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-1169

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

"BANGA"

Cape Cod, Massachusetts

Būdama prie šilto Craigville Beach pajūrio, garsi savo
pušynais, sodu, geru lietuvišku maistu bei patarnavimu,
"Banga" kasmet sulaukia daugumą joje anksčiau vasarojusių.
Norintieji puikiai paatostogauti, prašomi nedelsiant kreiptis
šiuo adresu iki birželio 15 d.A. Pakštienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass.
Avenue 2-8046, o vėliau, tiesiai į "Bangą",
Box 188, Centerville, Mass. Tel. SPring 5-4633

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

CLEVELAND TOOL & DIE CO.30510 LAKELAND BLVD WILLOWICK, OHIO
WH 4-2900

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

CAROL BRIDAL SHOP

1800 Euclid Ave.

Call CH 1-0191

CUSTOMER FREE PARKING

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

MOR-FLO HEATER COMPANYMANUFACTURING HOT WATER HEATERS
AND PLUMBING SUPPLIES

2176 EAST 76th STREET

UT 1-2300

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENOJ

FEINER HOMESNEW APARTMENT FROM
\$105.00 to \$135.0020955 ELLACOTT PARKWAY
WARRENSVILLE HEIGHTS

MO 2-9222

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Dirva ateinančią savaitę, dėl Memorial dienos šventės, išeis trečiadienį ir penktadienį.

• Ramovėnams pamaldos už mirusiuosius įvyks gegužės 30 d. ne 10:30 val., bet 10 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

• J. Bubelis, Dirvos bendradarbis iš Toronto, kelias dienas viešėjo Clevelande ir susipažino su darbu Dirvoje.

PARDUODAMI NAMAI

Canterbury (prie E. 185 St.), 6 kamb. colonial. Prašo \$15,900.

E. 150 St. duplex iš 6 ir 8 kamb.

Du apartamentai iš 4 ir 8 butų; reikalingi remonto. Už pirmą prašo \$24,500 ir už antrą \$28,000.

East Cleveland 3-jų šeimų. Prašo \$19,900.

E. 210 St. 14 metų iš 5 kamb. ranch. Prašo \$14,900. Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office

KOVAC REALTY

KE 1-5030 960 E. 185 St.

• Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija įvyksta gegužės 28-29 dienomis Čiurlionio Ansamblio namuose. Dalyvauja atstovai iš visų didžiųjų JAV lietuvių kolonijų. Konferencijos pradžia gegužės 28 d., 6 val. vakaro.

Parduodami geri namai

1) Vienos šeimos — 6 kamb., 2 gar., netoli Mayfield Rd., S. Euclid (labai gražus, puikiai pastatytas namas).

2) 2-jų šeimų, 4x4 kamb., 2 gar., netoli Lietuvių banko, (gerai išlaikytas namas, gražus sklypas, prieinama kaina).

3) 2-jų šeimų — 4x4 kamb., užbaigtas trečias aukštas, 2 gar., netoli Fisher Body, (imponuojantis namas).

4) 4-rių šeimų mūras po 4-rius kambarius, 2 gar., netoli Coit Rd. ir St. Clair (visi butai gražiais baldais apstatyti ir mėnesinės pajamos \$320.00).

Hribar Realty

14324 St. Clair

GL 1-0542 GL 1-2500

Atstovas: V. MORKŪNAS;

MU 1-2762 (64)

Elektros pravedimas,

pataisymas, pasitaikiu s i ū kliūčių pašalinimas. Turi licensiją. Reikalui esant gali finansuoti.

Šaukti ER 1-1544. (66)

Savininkas parduoda namą

Dvigubas, po 5 ir 5 kamb. Gaso šildymas. Netoli šv. Jurgio bažnyčios — 1326 Giddings Rd. (71)

VILLA RUTA

prie Pymatuning ežero

vasaravimo sezoną pradeda birželio 15 d. Taigi jau pats laikas rezervuoti vietas poilsiui, žvejybai, maudimuisi.

Norintieji jau dabar savaitgalius praleisti ar iškylas surengti, susitarkite iš anksto su V. Nagevičiene — WH 2-4500.

Villa Rūta pasiekama važiuojant 6 keliui iki Andover. Paskui 85 iki Lake Rd. Pasukus į kairę už ¼ mylios ir yra Villa Rūta.

L.T.M. ČIURLIONIO ANSAMBLIO

20 METŲ JUBILIEJINIS KONCERTAS IR BALIUS

ŠEŠTADIENĮ, BIRŽELIO 4 D. Pradžia 7 v.v.

SLOVENIAN AUDITORIUM, 6417 St. Clair Ave., Cleveland

PROGRAMĄ IŠPILDYS: VYRŲ, MOTERŲ IR MIŠRUS CHORAS,
LIAUDIES INSTRUMENTŲ ORKESTRAS.

DIRIGUOJA ALFONSAS MIKULSKIS

DALYVAUJA SOLISTĖ ALDONA STEMPUŽIENĖ

ŠOKIAMS GROS CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOS ORKESTRAS, VADOVAUJAMAS L. BICHNEVIČIAUS

Kvietimai nuo \$1.00 iki 4.00 gaunami Dirvoje, Spaudos Kioske, Prekybos Namuose ir pas čiurlioniečius.

SAVE
Part Of
Every Pay

OMAHA

Lankėsi iš Lietuvos

Gegužės pradžioje Omaha lankėsi sovietų jaunimo (komjaunimo!) delegacija, kurios tarpe buvo ir lietuvis Aleksandras Černavičius, 30 m. amžiaus, kilęs iš Pasvalio miesto.

Grupė Omahos lietuvių

su juo mėgino susitikti viešbuty, kur delegacija buvo apsistojusi, bet nepavyko. Vėliau, delegacijai besilankant skerdyklose, su Černavičium susitiko ir kalbėjosi eilė lietuvių. Buvo prieita ir prie aštresnių pasiaiškinimų. A. Černavičius pastebėjo, kad su šia kategorija pabėgėlių, kalbėti yra labai sunku.

Pabaigoje jis pasidžiaugė, kad vis tiek malonu susitikti su čia esančiais tautiečiais. Atsisveikindami pasilinkėjo dirbti Lietuvos naudai čia, o pats pabrėžė, grįšias namo tęsti to paties.

Nors svečias nebuvo griežtai laikėsi linijos (jam visą laiką savo buvimu "padėjo" delegacijos vadovas rusas), tačiau buvo mandagus ir, atrodo, patenkintas savo netikėtu susitikimu su tautiečiais.

I pasiūlymą pasilikti čia, A. Černavičius atsakė griežtu ne! Pagal jį: Lietuvio patrioto vieta tik Lietuvoje. Po to jo pasakymo, besikalbą lietuviai pabėrė keletą svarių argumentų ir privertė A. Černavičių kapituliuoti.

Rep.

DETROIT

Parengimų kalendorius

L. B. Detroito apylinkės valdyba praneša, kad parengimų kalendorių veda Albertas Misiūnas — 1985 Scotten St., tel. TA 5-0303 ir prašo visas Detroito organizacijas registruoti savo parengimus, minėjimus ir piknikus, kad būtų išvengta supuolimų ir vieni parengimai nekenktų kitiems.

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

PASINAUDOKITE PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU FIRMOS PATARNAVIMU

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ.

Lietuvą, Ukrainą, Baltgudiją, Latviją, Estiją ir kitas respublikas

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC. Licensed by USSR

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: Chelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

2131 W. Chicago Ave.
CHICAGO 22, ILL.
Tel. Dickens 2-8232

3216 Sunset Blvd.
LOS ANGELES 26, Cal.
Tel. NOrmandy 5-9887

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MARket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

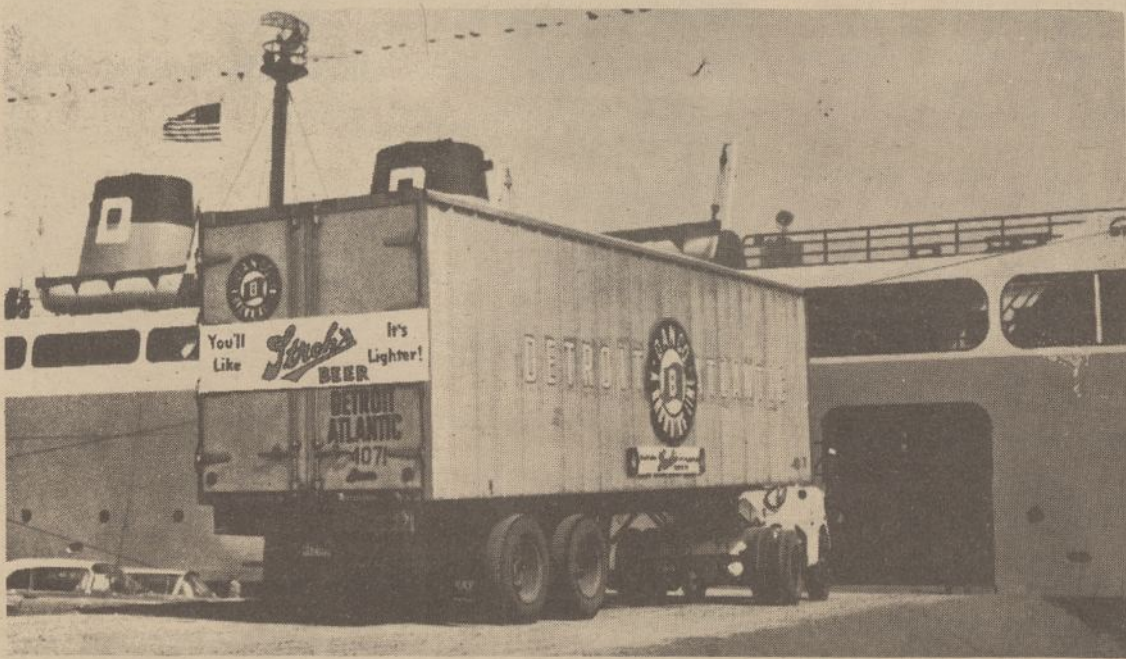
332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

359 W. Broadway
S. BOSTON 27, Mass
Tel. AN 8-5040

11339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatai pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaudami mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus. Atsiminkite, kad mes esame specialistai kas liečia siuntinių persiuntimą.

Nuo gegužės 4 d. Stroh's alaus pristatymas iš Detroito į Clevelandą pradėtas nauju metodu. Nusamdytas laivas, į kurį iš karto galima pakrauti net 56 sunkvežimių priekabas. Jos, atvežtos į Clevelandą, be jokio perkrovimo išvežiojamos į sandėlius. Laivas, vežąs Stroh's alų, yra 360 pėdų ilgio.

ŠAUKIAMA KONFERENCIJA AKTUALIJOMS APTARTI

Birželio 4 ir 5 dienomis Tabor Farmoje

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdybos posėdyje (gegužės 19 d.) nutarta sukiesti birželio 4 ir 5 dienomis Tabor Farmoje, J. Bačiūno vasarvietėje, pasitarimą aktualioms klausimams aptarti. Pasitarime, be A.L.T. S-gos centro valdybos ir tarybos prezidiumo narių, kviečiami dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkas, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas, Vilties Draugijos pirmininkas ir vyr. Dirvos redaktorius.

Pagrindiniai pasitarimo klausimai — politinio bendradarbiavimo perspektyva,

subendrinto tautinio darbo įgyvendinimas ir ateities veikla.

Tame pačiame posėdyje buvo susipažinta su Chicagoje veikiančios Montessori Draugijos nutarimu, kuriuo Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga paskelbta tos draugijos garbės nariu, nutarta padėkoti Cicero ir East Chicago skyriams už konkretų jaunųjų talentų rėmimą ir aptarta eilė aktualijų.

Posėdyje dalyvavo inž. E. Bartkus, Dr. S. Biežis, T. Blinstrubas, inž. J. Jurkūnas ir Dr. J. Paplėnas, kurių būte ir posėdžiauta.

ČIURLIONIO ANSAMBLIUI TEKO \$1,000 KULTŪRINE PREMIJA

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija paskyrė 1960 metų kultūrinę 1000 dolerių premiją

Tesdama savo nutarimą kas metai skirti 1000 dolerių premiją didžiausiam kultūriniai reikalui, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija šiais metais tokią premiją paskyrė Čiurlionio Ansambliui, švenčiančiam 20 metų jubiliejų. Premija bus įteikta per ansamblio jubiliejinį koncertą, birželio 4 d.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija šią premiją paskyrė Čiurlionio ansambliui už didžiulius nuopelnus lietuviškos dainos ir lietuvių tautinio meno puoselėjimui ir jos garsinimui, už sėkmingą lietuviško liaudies

meno garsinimą ir populiarinimą, už dvidešimt metų nepertraukiamo darbo nusitęsusių nuo Vilniaus ligi Clevelando, nuo menko tremtinių barako Vikietyje ar žalios pievos švenčionelyse, iki Carnegie Hall New York.

Tai yra trečioji Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos skiriama premija. Taip pat tai yra trečioji premija skirta Čiurlionio Ansambliui. Alfonso Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis dviem premijomis buvo atžymėtas pokario metais Vokietijoje. 1946 metais ansambliui premija skyrė Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, o 1947 m. — Lietuvai Vaduoti Sąjunga.

Pranešame liūdną žinią, kad š. m. gegužės

22 d. Dover, Del., mieste, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, po kelių dienų ligos, netikėtai mirė Lietuvos inžinierius, Korp! Neo-Lithuania Filisteris

KAZYS RIMKUS

Korp! Neo-Lithuania Filisterių S-gos Valdyba
New York

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania filisteriui, dipl. inžinieriui

A. A. KAZIUI RIMKUI

nelauktai mirus, jo žmoną LIUSE, sūnų ALGIMANTĄ, dukrą DAIVĄ ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučia ir drauge liūdi

LST Korp! Neo-Lithuania

A. A. Inžinieriui

KAZIUI RIMKUI

mirus, jo brangiems — žmonai LIUSEI, dukrai ir sūnui jų didelio skausmo valandoj reiškiam gilią užuojautą

Genovaitė ir Antanas
Diržiai

D. L. K. Birutės Draugijos Los Angeles skyriaus kartūnų baliaus premijų laimėtojos. Iš kairės: I prem. laimėjusi L. Žilevičiūtė, II prem. -- A. Naujokaitienė ir III prem. -- J. Landsbergienė, L. Briedžio nuotrauka

KAS IR KUR

• Dirva ateinančią savaitę, dėl Memorial dienos šventės, išeis trečiądienį ir penktadienį.

• LLK pirm. V. Sidzikauskas geg. 24 d., iš New Yorko išskrido į Europą politiniams pasitarimams Londone ir Paryžiuje. Po to lietuvių reikalais lankysis Vokietijoje. Kelionėje išbus apie savaitę laiko.

• Kazys Vosylis, Brazilijoje pagarsėjęs fotografas, šiuo metu gyvena Campinas mieste, pakeltas į fotografų draugijos garbės narius. Už menišką nuotrauką daug kartų yra gavęs premijas. Gyvenant Rio de Janeire buvo prezidentūros fotografu. Dažnai jį kviesdavo ir švietimo Ministerija fotografuoti meno paminklus.

• Jaunųjų menininkų varžybos, rengiamos Dirvos, 1961 metais įvyks balandžio 29 d. Kuriose šakose bus varžomasi 1961 metais, paskelbsime vėliau.

• Jonui Kasmauskui, Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus garbės pirmininkui, gegužės 15 d. suėjo 78 metai. Nors metų skaičius ir nemažas, bet J. Kasmauskas aktyviai tebedalyvauja visuomeniniam darbe.

• Montrealio lituanistikos kursai mokslo metus baigia birželio 4 d. Aušros Vartų salėje.

• Lietuvos Skautų Sąjungos Pirmija savo posėdyje gegužės 15 d. apdovanojo prof. Igną Končią aukščiausiu Skautų Sąjungos Geležinio Vilko ordinu.

• Mindaugas E. Jazbutis, mokėdamas metinę prenumeratą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

Los Angeles lietuviai

Iš kartūnų baliaus

D. L. K. Birutės Draugijos kartūno balius sutraukė labai daug apylinkės lietuvių. Dar niekad nebuvo tiek daug jaunimo, kurį birutietės labai nori išlaikyti lietuvių tarpe, tiek gražiai ir skoningai pasipuošusių viešnių.

Vietoj vienos numatytos premijos buvo skirta net trys. Du gražūs paveikslai, tapyti ir padovanoti J. Andrašiūno ir J. Gliados knyga "Ora pro Nobis".

Pirma premija teko L. Žilevičiūtei, antra A. Naujokaitienei, trečia J. Landsbergienei. Komisijos nariais buvo: dailininkė Petraitienė, p. Lukšienė ir V. Kazlauskas. Jie turėjo gana daug sunkumų, nes visų suknelės buvo viena už kitą gražesnės.

Studentų paprašytos, birutietės pravedė balionų šokį, kurio metu gauti pinigai, bus pasiųsti Lituanus žurnalą paremti.

Malonu, kad birutietės, atsivežusios kulinarinių žinių dar iš Lietuvos, stengėsi savo gabumus čia panaudoti ir pajvairinti patiekalus, nes visiems atsibodo standartiniai.

Visų nuotaika buvo puiki. Nemažai gauta pelno, kuris siuntinių pavydalu išplauks tiems, kurių rankos ir širdys šala Sibire.

V. Irl.

• Marijos Sims eilėraščių rinkinį "Ant kryžkelių senų" atspaudė Vl. Vijeikio spaustuvė.

• Ligija Babarskaitė išrinkta New Yorko Akademikų Skaučių Draugovės pirminke.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

LNT SAVO SUVAŽIAVIMUI PASIRINKO CHICAGĄ

Lietuvos Nepriklausomybės Tautos suvažiavimas šaukiamas Chicagoje rugsėjo 3-5 dienomis, Jame laukiama gausios delegacijos iš Kanados, Rugsėjo pradžioje kaip tik yra ilgas savaitgalis ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje. Ši aplinkybė, regis, ir paskatavo pasirinkti tas dienas pirmajam LNT suvažiavimui.

Suvažiavimui ruošti Chicagoje sudaryta komisija. Į ją įėjo: A. Kaulėnas (pirm.), K. Drunga, J. Paplėnas, A. Silūnas ir P. Vėb-

ra. Savo pirmame posėdyje (gegužės 20 d.) komisija apsvaistę programos techniką, patalpų klausimą ir kt. Detalių programos turinį nuspręs Lietuvos Nepriklausomybės Tauta.

MIRĖ JANINA LAPĖNIENĖ

Gegužės 19 dieną Chicagoje mirė Gedimino Lapėno žmona Janina Grincevičiūtė-Lapėnienė. Vėlonė buvo vos 41 m. amžiaus. Ilgesnį laiką ji sunkiai sirgo vidurių vėžio liga. Gegužės 21 d. ji palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Iš New Yorko į laido tuves buvo atskridę Senikai.

ALTS CHICAGOS SKYRIUS VIENAS VEIKLIAUSIŲJŲ

P. Vėbros jau antrą kadenčių vadovaujamas Chicago skyrius gerokai paaugo narių skaičiumi ir pagyvino skyriaus veiklą. Narių suartėjimui ir geresniam kito pažinimui patarnavo skyriaus vadovybės rengiamos arbatėlės. Tradiciniu besidarą žibuoklių balius ir šį pavasarį buvo vykęs ir nuotai-kingas. Šį kartą žibuoklių balių pajvairino meninė programa. Ją atliko Dirvos konkurso 1959 metų dalyvė ir viena to konkurso premijų laimėtoja Nerija Linkevičiūtė.

Vieno šokio pajamos -- 101 doleris -- įteiktos Liet. Bendruomenės Chicago skyr. pirmininkui J. Jasaičiui. Tai aukta lietuvių paviljonui šią vasarą įvyksiančioje tarptautinėje parodoje Chicagoje.

J.L.

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIU S, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

Rom. B.

Toronte įvykusiose Maironio šeštadieninės mokyklos iškilmėse Priskikimo par. klebonas Tėv. Placidus įteikia geriausiam mokyklos mokiniui Virbūnaitėi Tėvų Pranciškonų dovaną. Prie mikrofono stovi LB pirm. J. Simanavičius, už stalo mokyklos vedėjas Gustainis. V. Bubelio nuotrauka

TORONTO

Architektas Algimantas Banelis gegužės 21 d. susituokė su Nijole Barsėnaite, Abu jaunėji

yra baigę Toronto universitetą. Vestuvinės vaišės, kurios vyko Lietuvių Namuose, tikrai gražiai buvo paruošta pagal lietuviškus papročius ir sudarytos tuo metu nuotaikos paliks dalyvavusiųjų svečių atmintyje malonių prisiminimų.

Lorretos aukšt. mokyklą Toronte šį pavasarį sėkmingai baigė šios lietuviškos: Antanina Jakimavičiūtė, Gražina Šlekytė ir Vida Tamulaitytė.

LNT Komiteto pilnumos posėdis įvyks Lietuvių Namuose birželio 8 d. 7 val 30 min.

Maironio vardo lietuvių šeštadieninė mokykla baigė mokslo metus ir gegužės 22 d. Priskikimo parapijos salėje įvyko mokslo metų baigimo atžymėjimas. Baigė mokyklą 6 mergaitės ir 4 berniukai gavo baigimo pažymėjimus. Su pažymėjimu jie buvo apdovanoti "Lithuania" knyga ir papuošti gyvų rožių žiedais. Buvo ir trumpa programa, kurią atliko patys mokiniai. Po to sekė vaišės, kurias paruošė Tėvų Komitetas.

Maironio šeštadieninės mokyklos Toronte mokinių choras, vadovaujamas Dalios Skriniskaitės. V. Bubelio nuotrauka